

תורה אור

קט:

ו'דאָים ליה תּוּרָא.
כך היה מנהגם של אנשי קדום מי שהיה לו שור אחד רועה כל צהמות העיר יום א' ומי שאין לו צהמה מגלגלין עליו לרעות צ' ימים: **אמר** להו. יתמי למרי דתורא דאית ליה חד תורא כו': **דעבר צמצרא**. שהמעצרות שלהם מימיו עזין והיו דנין כך:

ולא עבר צמצרא. אלא צא דרך אחר:

דו"ל דרז' דנני. מי שהיו לו שורת לבנים ומגבל ועושה אותן היה צא כל חד וחד ונטול אחת: **שדי תומי** או **שמכי**. מי שהיה מפזר ושוטט לפניו שומים או צללים ליבשן כל א' וא' היה נוטל אחת: **אומר** לו. לנגזל מה חסרתי לך לא לקחתי ממך אלא שום אחד ונמנא קרם מכאן ומכאן: **וייפא**. ומללי דין: **יהצב ניהליה**. וישכב עמה עד שתהיה מעוברת: **עד דקדחא**. עד שתלמח אונן: **דפדע**. עשה לו פלע כמו פדעת צמכת ע"ו (דף כח). כפרדור"א צלע"ו: **דעבר צמיא**. עובר צרגליו צמים: **גללא**. מקל. ל"א אבן: א"ל. דיינא לאליעזר מאי האי: א"ל. אליעזר אגרא דמחייבת לי דשקלי לך דמא הצ ליה להווא צברא דשקל לי דמא חווי ד ידי כדקיימי קיימי. ל"א ה"ג ולואי כדקאי קאי כך אמר ליה דיין מי יתן שהייתי כנמחילה א': **הכי אטנו צהדייחו כל מאן דמומן**. אכסניא צבי הלולא: **לשלחו לגלמיים**. יפשיטו את צגדי אותו האיש שהומינו: **ואסא אליעזר**. עבד אצרכם: **ויסיב אסיפא דכולו**. הלך וישב צסוף כולם: א"ל **מאן אומנך להכא**: א"ל. אליעזר למאן דיתיב גציה את זמנתי להכא: **שקל גלמיים**. דימייב לגציה ורהט לצרכא שהיה מתיירא שלא ישמעו אנשי המקום שאליעזר אמר שהוא זימנו ולישלחו למאניה הלך וישב לו אלל השני ואמר כמו כן וכן לכל אחד ואחד עד דלאלי כולוה ואכל אליעזר כל הסעודה: **כי אריך גייזו ליה**. כשהאורח ארוך

חלק פרק אחד עשר סנהדרין

יותר מן המטה מקצ'רין אותו צסכין. גייזי לשון גוך כן שמעמי. ואית דגרסי גיידי ליה: **ומסחין ליה**. עד דמתפרקי אצריו: **וכפיצ שמים עילויה**. כדי שיכיר כל אחד וא' דינר שלו ויחזור ויעלנו: **ורפסא לא ממטו** ליה. התנו צייניהם שלא יתנו לו פת כדי שימות צרעצ וכשמת אזיל כל חד וחד ושקיל לדינרז דידיה: **רציסא**. נערה: **צחצחא**. צמוך כד שלה כשיוצאת לשאוב מים: **שפיוה**. סכו אותה: **איגר שורא**. על גג המומה: **כי רצה**. על עסקי ריצה: **רבי יהודה בן צפירא אומר ויאבדו הכי סן לאצידה המצנקשם**. וצאין לעולם הצא שכן אמר דוד על צני קרם תעייתי כשה אוצד בקש עבדך הס מעו כשה אוצד ואתה צרחמין הרצים בקש עבדך ומציאם לעוה"צ: **דלא מלוסיך לא שסחסי**. שקיימו כל מלותיך כדכתיב (צמדבר טז) כי כל העדה כולם קדושים: **מקח רע**. התחיל בקטטה: **שעשה קרחה צישרא**. שנצלעו: **שהרסית**. שהכעיס: **הקסה שיני מולידיו**. שנמצישו אצותיו צמעשיו הרעים: **בקש רחמים על עצמו**. שלא יחא נמנה מעמה: **אלו מרגגיס**. דלא כתיב צהן פלוני בן יעקב: **שאיבר לצכו**. חזק לצצו כמו (ישעיה מז) אצירי לצ: **שישצ צאנינות**. שעשה תשוצה על שהיה עמהם תחילה צענה: **נעשו לו פלאות**. (שפיט) [שניצלן] מהם: **ראש והצין**. שאין מנהגן כשורה ופירש מהם: **אי מר רצה**. אס ינלח משה מכל מקום אתה תלמיד ואס קרם נמנח אתה תלמיד מה לך צשררה זו: **הוא צענא**. אני הייתי עמנה צענא ונצבעתי להם שאס יקראוני אלך עמהם: **דכולה כנישסא קדישין**. כולם ננושים וקדושים ולא יכנסו אלי אס אני פרועה:

סתרה

אורחין כי מאריך גייזי ליה כי גויץ מתחין ליה אליעזר עבר אברהם אקלע להם אמרו ליה קום גני אפוריא אמר להון נדרא נדרי מן יומא דמיתת אמא לא גנינא אפוריא כי הוה מתרמי להו עניא יחבו ליה כל חד וחד דינרא וכתיב שמים עליה וריפתא לא הוו מממי ליה כי הוה מית אתי כל חד וחד שקיל ידיה הכי אתני בינייהו כל מאן דמוזינ גברא לבי הילולא לשלח גלימא הוי האי הילולא אקלע אליעזר להם ולא יחבו ליה נהמא כי בעי למסעד אתא אליעזר ויתיב לסיפא דכולוהו אמרו ליה מאן אומנך להכא א"ל לההוא [דיתיב] אתה זמנתן [אמר דילמא שמעי בי דאנא אומינתיה ומשלחי ליה מאניה דהאי גברא] שקל גלימיה ההוא דיתיב גביה ורהט לברא וכן עבד לכולוהו עד דנפקי כולוהו ואכלא איהו לסעודתא הויא ההיא רביתא דהות קא מפקא ריפתא לעניא בחצבא איגלאי מלתא שפיוה דובשא ואוקמוה על איגר שורא אתא זיבורי ואכלוה והיינו דכתיב וי'אמר ה' זעקת סדום ועמורה כי רבה ואמר רב יהודה אמר רב על עיסקי ריבה: [א] מרגלים אין להם חלק לעולם הבא שנאמר וַיֹּמְרוּ הָאֲנָשִׁים מוֹצִיֵי דַבַּת הָאָרֶץ רָעָה בַּמִּגְפָּה וַיָּמוּתוּ בַּעֲלוֹם הַזֶּה בַּמִּגְפָּה לַעֲלוֹם הַבָּא׃ [ב] עדת קרח אין להם חלק לעולם הבא [ג] שנאמר וּתְכֶם עֲלִיהֶם הָאָרֶץ בַּעֲלוֹם הַזֶּה וַיֹּאבְדוּ מִתּוֹךְ הַקֹּהֶל לַעֲלוֹם הַבָּא דַּבְּרִי ר"ע רבי אליעזר אומר עליהם אמר הכתוב וְהָיָה מִמִּית וּמַחִיָּה מוֹרִיד שְׂאוֹל וַיַּעַל׃ ת"ר עֲדַת קֶרַח אֵין לָהֶם חֵלֶק לַעֲלוֹם הַבָּא שְׁנֵאמֹר וּתְכֶם עֲלִיהֶם הָאָרֶץ בַּעֲלוֹם הַזֶּה וַיֹּאבְדוּ מִתּוֹךְ הַקֹּהֶל לַעֲלוֹם הַבָּא דַּבְּרִי רַבִּי עֲקִיבָא רַבִּי יְהוּדָה בֶּן בִּתְרִיא אֹמֵר הָרִי הֵן כֹּאבִידָה הַמֵּתִבְקֶשֶׁת שְׁנֵאמֹר תְּעִיתִי כִּשָּׁה אוֹבֵד בִּקֵּשׁ עֹבֵדךָ כִּי מִצּוֹתֶיךָ לֹא שִׁכַּחְתִּי׃ ויקח [קרח] אֹמֵר רִישׁ לְקִישׁ שְׁלֶקְחָ מִקַּח רַע לַעֲצֻמוֹ קֶרַח שֶׁנַּעֲשָׂה קֶרַח בְּיִשְׂרָאֵל בֶּן יִצְחָר בֶּן שְׁהֶרְתִּיחַ עָלָיו אֶת כָּל הָעוֹלָם כְּצֹהָרִים בֶּן קָהָת בֶּן שְׁהֶקֶה שִׁנִּי מוֹלִידוֹ בֶּן לִוי בֶּן שִׁנְעֹשָׂה לִוִּיָּה בְּגִיהֶנָּם וְלִיחֻשׁוֹב נָמִי בֶּן יַעֲקֹב בֶּן שַׁעֲבֵק עֲצֻמוֹ לְגִיהֶנָּם אֹמֵר רַב שְׂמוּאֵל בַּר רַב יִצְחָק יַעֲקֹב בִּיקֵּשׁ רַחֲמִים עַל עֲצֻמוֹ שְׁנֵאמֹר בַּסּוּדָם אֵל תֵּבֵא נַפְשִׁי וּבִקְהֻלָּם אֵל תַּחַד כְּבוֹדִי בַסּוּדָם אֵל תֵּבֵא נַפְשִׁי אִלּוּ מִרְגָּלִים וּבִקְהֻלָּם אֵל תַּחַד כְּבוֹדִי זֶה עֲדַת קֶרַח דִּתֵּן שַׁעֲבֵר עַל דַּת אֵל אֲבִירָם שְׂאִיבֵר [ד] עֲצֻמוֹ מַעֲשֹׂוֹת תְּשׁוּבָה ואִין שִׁישֵׁב בִּאֲנִינוּת פֶּלֶת שֶׁנַּעֲשׂוּ לוֹ פִּלָּאוֹת בֶּן רֹאוּבֵן בֶּן שְׂרָאָה וְהִבִּין אֹמֵר רַב אִין בֶּן פֶּלֶת אִשְׁתּוֹ הִצִּילָתוֹ אִמְרָה לִיה מֵאִי נִפְקָא לָךְ מִינָה אִי מֵר רַבָּה אֲנִת תִּלְמִידָא אֹמֵר לָה מֵאִי אַעֲבִיד הוּאִי בַּעֲצָה וְאִשְׁתַּבְּעִי לִי בַּהֲדִיָּיָה אִמְרָה [ה] לִיה יַדְעָנָא דְכוּלָּה כְּנִישְׁתָּא קִרְיִשְׁתָּא נִינְהוּ דְכִתִּיב כִּי כָל הָעֵדָה כֹּלָם קָדוּשִׁים אִמְרָה לִיה תוֹב דֹּאנָא מִצִּילָנָא לָךְ אִשְׁקִיתִיָּה חֲמֵרָא וְאִרְוִיתִיָּה וְאֲגִנִּיתִיָּה גּוֹאִי אוֹתֵבָה עַל כִּבָּא וּסְתֵרָתָה

מסורת הש"ס

א) [נדס סט.], ב) [גני ע"י פדעוהו], ג) [גני ע"י פדעוהו], ד) [גני ע"י פדעיה], ה) [מוספת] פייג, ו) [סוטה יוד:], ז) [שיך לע"א],

גליון הש"ס

גמ' הרי הן כאבידה המתבקשת. עיין מסות דף כ"ד ע"א:

הגהות הב"ח

א) רש"י ד"ה אמר ליה אליעזר וכו' ככתחלה הס'ד ואח"כ צ"ל ד"ה כי אריך ואח"כ ד"ה וכתיב וד"ה ורפתא ואח"כ צ"ל ד"ה הכי אמני וד"ה אול אליעזר וד"ה א"ל מאן ואח"כ צ"ל ד"ה רציסא נערה:

הגהות הגר"א

[א] גמ' מרגלים אין להם כו' עד עדת קרח. נמחק: [ב] שם עדת קרח כו' לעולם הצא. כ"צ וכו': [ג] שם שנאמר ותכס וכו' עד מ"ר. נמחק: [ד] שם שאבר עצמו נמחק מ"כת ע"מנו: [ה] שם אמרי ליה. נמחק מ"כת ליה:

לעזי רש"י

כפרדור"א [נפרדור"א]. צפיעה [כפרונסאליה].

מוסף רש"י

יעקב ביקש רחמים על עצמו. שלא חזר שמו על מלתקטם (במדבר טז א).

- ויאמר יי זעקת סדם ועמרה כי רבה וחטאתם כי כבדה מאד:
- וקמתי האנשים מוצאי דבת הארץ רעה במגפה לפני יי: במדבר יד לו
- וירדו הם וכל אשר להם חיים שאלה ותכס עליהם הארץ ויאבדו מתוך הקהל:

במדבר טו לג

יי ממית ומחיה מוריד שאלו ועל:

- שמואל א ב ו
- תעייתי כשה אבר בקש עבדך כי מצותיך לא שפחת:

תהלים קיט קעו

- ויקח קרח בן יצחקר בן קהת בן לוי ודתן ואבירם בני אילאב ואון בן פלח בני ראובן: במדבר טו א
- בסדם אל תבא נפשי בקהלם אל תחד בבדי כי באפם הרגו איש ובךצגם בקרו שור:

בראשית מט ו

- וקהלו על משה ועל אהרן ויאמרו אללהם רב לכם כי כל העדה כלם קדשים ובתוכם יי ומדוע תתנשאו על קהל יי: במדבר טז ג